แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

Guidelines of the Development of the Internal Quality Assurance in the Schools under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area Office 3

จุรีรัตน์ พิลึก
Chureerat Piluek
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Suan Sunandha Rajabhat University
Received: August 20, 2022 Revised: August 16, 2024 Accepted: December 3, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) ครูที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน จำนวน 280 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 5 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มี 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิผล

Abstract

This study aimed to 1) 1) To study the level of quality assurance within productive schools. Office of Chonburi Primary Educational Service Area Office 3 and 2) To propose ways to develop quality assurance within effective schools, Office of Chonburi Primary Educational Service Area Office 3. The sample group consisted of 1) educational institution administrators 2) supervisors of internal quality assurance departments and 3) teachers responsible for internal quality assurance of educational institutions totaling 280 people

and interviewing 5 experts in quality assurance management within educational institutions. The results of the research found that 1) the level of quality assurance within the educational institutions was effective. Under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, it was found that the mean and the standard deviation of the quality assurance within the educational institutions were effective. the Office of Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, overall quality assurance within educational institutions at a high level in all aspects. 2) Effective guidelines for developing quality assurance within educational institutions the Office of Chonburi Primary Educational Service Area Office 3. There are 6 aspects as follows: setting educational standards of educational institutions Formulation of educational management development plans of educational institutions that focus on quality according to educational standards Regarding the implementation of the educational management development plan of educational institutions Evaluation and inspection of educational quality within educational institutions In terms of monitoring performance to develop educational institutions to have quality according to educational standards. Self-assessment report preparation.

Keywords: Quality Assurance in Educational Institutions, School Administrators, effectiveness

บทนำ

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 พบว่า ผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552-2559 การศึกษามีอีกหลายสิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ ด้านคุณภาพการศึกษา ผลการพัฒนายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ส่งผลให้มีการกำหนดเป้าหมายที่จะต้องเร่งดำเนินการและตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ร้อยละของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกลดลง ซึ่งสอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่กล่าวว่า ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพและจะคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐาน

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่า การจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพและจะคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงให้มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบายปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้มีจำนวนน้อยลง กระชับและสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริงเน้นการประเมินตามสภาพจริงไม่ยุ่งยากสร้างมาตรฐานระบบการประเมิน เพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำ เอกสารที่ใช้ในการประเมิน รวมทั้งพัฒนาผู้ประเมินภายในให้มีมาตรฐานมีความน่าเชื่อถือสามารถให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรับใหม่จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 จึงมีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีแนวทางการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาจะเน้นการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพตามบริบทของ

สถานศึกษา ไม่เพิ่มภาระการจัดทำเอกสารให้สถานศึกษารวมทั้งพัฒนาผู้ประเมินภายในให้มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือสามารถให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้ปรับกระบวนทัศน์ในการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทุนมนุษย์และเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายคือมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561 : 1-2)

ด้วยความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสิ่งที่จะสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน คือ การพัฒนางานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้การประเมินตรวจสอบว่าระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับใดและแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลนั้นควรมีแนวทางอย่างไรจึงจะทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ และพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริม ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 70 แห่ง โดยวิธีหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 1 คน และ 3) ครูที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 280 คนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100) 5 ระดับ โดยแบบสอบถามดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำนวน 6 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ

การศึกษาภายในสถานศึกษา และ 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ได้ดังนี้

1. ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และหากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2. แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความตระหนักว่ามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรคของโรงเรียน เพื่อกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจอย่างชัดเจน ซึ่งเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจควรสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาควรต้องกำหนดให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างชัดเจน รวมทั้งสถานศึกษาจะต้องศึกษาความต้องการของชุมชนเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา ครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนา จะต้องพิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ซึ่งสาระสำคัญที่กำหนดขึ้นมาจะต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ต้องมีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ โดยกำหนดในลักษณะเป็นเป้าหมายเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จากนั้นการตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการพิจารณาทบทวนเนื้อหาสาระที่กำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้รวมถึงค่าเป้าหมายความสำเร็จที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้นว่าเหมาะสม ครอบคลุม สอดคล้อง และเป็นไปได้ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาผ่านเว็บไซต์หรือช่องทางการเผยแพร่ต่าง ๆ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ

2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วยครู บุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก รวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางความร่วมมือของครู ผู้เรีย น

ผู้ปกครอง ชุมชน สิ่งที่สำคัญผู้บริหารสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาการศึกษาสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาการศึกษา จากนั้นกำหนดบุคลากรในการรับผิดชอบงานต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจนโดยทำเป็นงานที่ต้องปฏิบัติในหน้าที่ สถานศึกษาจัดตั้งทีมงานสารสนเทศ ซึ่งอาจจะเป็นการรวมกลุ่มกันของคุณครูเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมงานทุกกด้านที่ถูกต้อง ครบถ้วน และส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรของโรงเรียนให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการรวบรวมข้อมูล สถานศึกษานำข้อมูลพื้นฐาน บริบทชุมชนมาวิเคราะห์โดยการจัดประชุมคณะครูร่วมกันวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง ทั้งภายในและภายนอก โดยการแสดงความคิดเห็นนำจุดแข็ง-จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาส-อุปสรรค จากภายนอกเพื่อดูว่าสถานศึกษากำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใดและภายใต้สถานการณ์ เช่นนั้น สถานศึกษาควรทำอย่างไรเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา นำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม พิจารณาประมาณการงบประมาณรายรับเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดวงเงินรายจ่ายอย่างเพียงพอตามหลักการบริหารงานงบประมาณ ในการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินมุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จากนั้นประเมินความความสมบูรณ์โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาตามด้วยบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งนับได้ว่าเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและได้รับการยอมรับ

2.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้ ผู้บริหารจัดประชุมคณะครูและบุคลากรอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้บริหารได้ชี้แจง และทบทวนงานในส่วนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้ให้คณะครู และบุคลากรทราบ รวมทั้งผู้บริหารเป็นผู้ในการทำกิจกรรมหน้าที่ job description เปรียบเสมือนหางเสือเรือที่จะนำพาเรือไปถูกทิศไม่หลงทาง โดยนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนฯ นำเสนอโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดและสามารถยืดหยุ่นได้ตามระยะเวลาที่เหมาะสมขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบติดตามการดำเนินงาน มีการดำเนินการจัดทำโครงการ กิจกรรมได้รับการสนับสนุนทรัพยากรไปใช้ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรม โครงการไว้อย่างแน่นอน ชัดเจน โดยการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานและดำเนินงานตามปฏิทิน ถ้าโครงการ/กิจกรรมใดไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำบันทึกข้อความแจ้งเหตุผล ความจำเป็น ต่อผู้บริหาร รวมทั้งการประชุมทุก ๆ เดือนให้ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม นำเสนอกิจกรรมตนเองก่อนวันดำเนินการอย่างน้อย 7 วัน พร้อมทั้งจัดทำคำสั่งในการปฏิบัติงานในกิจกรรมทุกครั้งเพื่อให้ทราบโดยทั่วกัน กำหนดบุคลากรที่ผู้รับผิดชอบโครงการเก็บรวบรวมหลักฐานการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ ที่ค้นหาง่าย รวดเร็ว เช่น อัพโหลดงานใน google drive พร้อมทั้งกำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผน และนำผลการประเมินโครงการไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน ดังนี้ จัดทำคำสั่งกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการประเมินตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะที่สำคัญของหลักสูตร ผู้บริหารมอบนโยบาย และแนวทางให้กับฝ่ายบริหารวิชาการ ให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงประจักษ์ ฝ่ายบริหารวิชาการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงประจักษ์โดยการสนับสนุนให้ครูทุกระดับชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันหาแนวทางการปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสนับสนุนให้ครูนำนักเรียนระดับชั้นป.1 ป.3 และป.6 เข้าร่วมการทดสอบมาตรฐานระดับชาติเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการระบุให้มีโครงการ/กิจกรรมยกระดับ/ขับเคลื่อนผลสัมฤทธิ์ ผลการทดสอบระดับชาติ จัดทำแผนขับเคลื่อนโดยวิเคราะห์ปัญหาและความสำเร็จในปีที่ผ่านมา จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ด้วยกระบวนการ PDCA โดยร่วมกันดำเนินการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ปีละ 1ครั้ง และต่อเนื่องทุกปี ซึ่งในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ทำให้ทราบถึงจุดอ่อนพร้อมทั้งครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้รับการนิเทศการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ 2 รูปแบบคือ 1) นิเทศเยี่ยมชั้นเรียน และ 2) นิเทศการจัดการเรียน ตามตารางการนิเทศ หรือผู้บริหารจะเดินเยี่ยมชมแบบกัลยาณมิตร นำผลการนิเทศภายในมาวิเคราะห์ และใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม โดยสิ้นปีการศึกษาจัดกิจกรรมวันวิชาการเพื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในเยี่ยมชมและการปรับปรุงการประเมินคุณภาพการศึกษา

2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ดังนี้ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ติดตามผลการดำเนินกิจกรรม โครงการ ติดตามผลการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ติดตามผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ติดตามการนิเทศภายใน และมีการดำเนินการทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การ PLC เพื่อทราบถึงจุดอ่อน และจุดแข็งของสถานศึกษาโดยจัดคู่มือและปฏิทินการประเมินผลอย่างเป็นระบบ

2.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ดังนี้ ผู้บริหารทำความเข้าใจในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการอบรมรูปแบบการจัดทำรายงาน ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ยึดระบบที่ว่าทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วม นอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษามีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของตนเอง ภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการสรุปงานของตนเองเช่นกัน จากนั้น สถานศึกษารายงานคุณภาพการศึกษา คลอบคลุมความสำเร็จ เป้าหมายการศึกษาจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันวิเคราะห์และนำข้อมูลปีที่ผ่านมามาใช้พัฒนาการประกันคุณภาพสถานศึกษา โดยการนำข้อมูลการใช้เงิน ข้อเสนอแนะในจากการสรุปโครงการ มาพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากที่สุด และผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอรายงานในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เห็นผลการดำเนินงาน และสามารถแสดงความคิดเห็นร่วมกันพร้อมทั้งมีการรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายในให้หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาเผยแพร่รายงานประเมินคุณภาพภายในต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และได้แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ซึ่งมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้เล็งเห็นว่าตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้ความสำคัญระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ จึงส่งผลให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผลระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณชล ลิ้มภักดี (2559) ศึกษาเรื่อง ปัญหา และแนวทางดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยวาสนา คำห้วยหาญ (2558) ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลดาวัลย์ ตั้งมั่น (2561) ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

2. แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากการสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ สถานศึกษากำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ได้เหมาะสมกับบริบท เป้าหมายคุณภาพมีความเป็นไปได้ ใช้หลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดค่าเป้าหมาย มีการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ผู้เรียน และธรรมชาติวิชา โดยยึดมาตรฐานด้านผู้เรียนที่กระทรวงฯ กำหนดและคำนึงมาตรฐานการศึกษาชาติ โดยสอดคล้องกับ สำนักงานทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2554) ที่จะต้องคำนึงถึงมาตรฐาน ตัวชี้วัด ข้อกำหนด คุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและยังสอดคล้องกับจิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ (2556) ที่กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานต้องสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่นที่มีความเหมาะสม ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงในการส่งเสริม กำกับดูแลการประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกระบวนการดำเนินงานในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วยครู บุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก รวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางความร่วมมือของครู ผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ทั้งนี้คณะกรรมการดำเนินการร่วมการจัดทำแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู โดยกำหนดกลยุทธ์และโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ได้แผนพัฒนาการจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยพิทักษ์ ดวงอาสงค์ (2558) ที่พบว่า โดยเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในได้ดังนี้ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน โดยได้องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงานตามแผน การร่วมติดตามตรวจสอบประเมินผล และการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงานการศึกษาของสถานศึกษาและสอดคล้องกับ นธี ฉิมฉวี (2555) วิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า จะต้องประชุมคณะกรรมการนำผลการดำเนินงานพร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดลำดับความสำคัญของโครงการให้สอดคล้องกับมาตรฐานและมอบหมายงานตามโครงการ

2.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาทบทวนงานต่าง ๆ โดยการจัดประชุมคณะครูและบุคลากรอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้งเพื่อให้ผู้บริหารได้ชี้แจง และทบทวนงานในส่วนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้ให้คณะครู และบุคลากรทราบ โดยกำหนดกลยุทธ์/แผนงาน/โครงการเป็นหลักในการบริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยนำเสนอโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดและสามารถยืดหยุ่นได้ตามระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ใช้ในการดำเนินงานตามแผนอย่างเพียงพอ กำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบภาระงานอย่างชัดเจนตรงตามความสามารถของบุคคล และผู้รับผิดชอบโครงการเก็บรวบรวมหลักฐานการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ ที่ค้นหาง่าย รวดเร็ว เช่นเดียวกับการวิจัยของภัควิภา ลูกเงาะ (2562) พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดใน 3 อันดับแรก ด้านการส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ต้องสร้างความตระหนักแก่ผู้รับผิดชอบงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุจนาจ ขุนาพรม (2560) ความต้องการจำเป็นในสร้างแนวการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในตามลำดับ

2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่าแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารควรติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย างต่อเนื่อง ควรมีการวางแผนการติดตามที่ดีและต อเนื่อง ควรจัดหาเครื่องมือกำกับติดตามที่มีคุณภาพ มีความชัดเจนและตอบสนองตอมาตรฐานการศึกษา โดยความรวมมือของคณะครูและบุคลากรทุกฝายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาควรมีระบบการกำกับติดตาม และเครื่องมือที่ใชในการวัด ประเมินและตรวจสอบความถูกต องงานวิจัยของ สุวรรณี ทุมแหว (2562) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดานคุณภาพผูเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู พบวา สถานศึกษามีการวิเคราะหสภาพปญหาและความต องการจำเปน มีการกำหนดวิสัยทัศนพันธกิจและเปาหมายตาง ๆ โดยใชข อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา กำหนดวิธีการทำงานทุกกิจกรรม การใช งบประมาณ และกำหนดบทบาทหนาที่พร อมแนวทางในการมีสวนรวมของผูปกครอง ชุมชน ท องถิ่น และสงเสริมสนับสนุนให สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่มุงเนนพัฒนาคุณภาพผูเรียน และสอดคล้องกับ มยุรี วรวรรณ (2563) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม ควรแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาร่วมการประเมินผลและตรวจสอบ ต้องมาจากผู้มีความรู้ความเข้าใจในการ

ประกันคุณภาพภายใน คณะกรรมการที่แต่งตั้งนั้นจะต้องไม่ทำงานซ้ำซ้อน จึงทำให้การกำหนดกรอบเวลาในการตรวจสอบชัดเจน

2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเป็นประจำทุกปี กำหนดหน้าที่เป็นกรอบการดำเนินงานติดตามโครงการ กิจกรรม ตามความเป็นจริง โดยมีเล่มคู่มือและการประเมินอย่างเป็นระบบชี้แจงรายละเอียดให้ครบถ้วนให้ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันทีโดยมีการประเมินคุณภาพการศึกษา ปีละ 1 ครั้ง โดยกระบวนการ PDCA เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของนุจนาจ ขุนาพรม (2560) ที่พบว่ามีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานให้มีการอบรมพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ นำขั้นตอนการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) มาใช้ นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาสรุปรวมวิเคราะห์ และจัดทำเป็นสารสนเทศ เพื่อพัฒนาเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพในการประเมินครั้งต่อไป

2.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่ได้รับมอบหมายต้องรวบรวมผลการปฏิบัติงานที่สนองตอบตอมาตรฐาน ควรศึกษารูปแบบการรายงานโดยการอบรมให้ความรู้ และจัดทำรายงานประจำปเสนอตอต้นสังกัด และควรประชาสัมพันธให้บุคคลภายนอกทราบ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาทุกปีการศึกษา เพื่อรายงานผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาให้บุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ผู้ปกครองและสาธารณชนรับทราบว่าสถานศึกษาได้บริหารจัดการสถานศึกษาและจัดการเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาได้วางไว้และเป็นไปตามที่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สถานศึกษากำหนดมากน้อยเพียงใดพร้อมทั้งเป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาในจุดที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของตนเองในอนาคตอีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัดสามารถใช้ผลการประเมินจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในการตัดสินใจกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดต่อไป และยังสอดคล้องกับ มยุรี ธานีโต (2561) ที่ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามค่าน้ำหนัก 3 อันดับแรก ดังนี้ ควรมีการจัดประชุมวางแผน การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ควรมีการจัดอบรมสัมมนาการทำรายงานประเมินตนเอง (SAR) และควรมีการระดมความคิดเห็นจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำรายงานยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลดาวัลย์ ตั้งมั่น (2561) ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี มีทั้งหมด 8 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ควรมีการทำคู่มือกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำแผนตามปีงบประมาณและแบ่งเป็นแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว 3) การจัดระบบ

บริหารและสารสนเทศควรจัดทำคำสั่งให้กลุ่มบุคลากรในฝ่ายแผนงานร่วมกันรับผิดชอบ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามปฏิทินการปฏิบัติงาน 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ควรกำหนดให้ผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายในตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในแผน 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ควรจัดทำร้ายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในโดยใช้รูปแบบตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดให้ และ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการส่งบุคลากรให้เข้ารับการอบรมหรือศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

แนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังกล่าวข้างต้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เหมาะสม สามารถขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดี งานวิจัยนี้จึงได้เสนอแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้ขับเคลื่อนงควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเนื่องจากเป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษา และ/หรือหน่วยงานต้นสังกัดโดยผลการประเมินสามารถทำให้สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนรับทราบว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษาแต่ละแห่งกำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถใช้ข้อมูลผลการประเมินเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินงานได้ทันกับความต้องการ และปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของตนเองให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้ง รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษายังเป็นสารสนเทศสำคัญในการสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาในสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ควรนำแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่ควรพัฒนา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และ 4) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ควรนำแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ไปจัด

อบรมเพื่อสร้างความใจทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาก่อนดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเพื่อพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2.3 ควรศึกษาวิจัยทักษะผู้บริหารที่มีผลต่อการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2.4 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชุนที่มีผลต่อการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ. (2556). **การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กจังหวัดสุพรรณบุรี**. ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยและประเมินทางการศึกษา) สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นธี ฉิมฉวี. (2555). **แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

นุจนาจ ขุนาพรม. (2560). **แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ.** วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน.

พิทักษ์ ดวงอาสงค์. (2558). **สภาพความต้องการและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภัควิภา ลูกเงาะ. (2562). **สภาพและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นทที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

มยุรี วรวรรณ. (2563). **แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม**. แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ลดาวัลย์ ตั้งมั่น. (2561). **แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี**. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วาสนา คำห้วยหาญ. (2558). **แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

สุวรรณีทุมแหว, ณรงคพิมสาร และ สิริกาญจน ธนวุฒิพรพินิต. (2562). รูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอรทกรุงเทพ**. 8(2): 192-204.

สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย**.**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). **Determining sample size for research**.